



Өлмөт муниципаль районы  
Түбөн Абдул авыл жирлеге Советының  
2022 елның 19 маендагы 46 номерлы  
карарына  
1 нче кушымта

Өлмөт муниципаль районы  
Түбөн Абдул авыл жирлеге территориясендө  
жирлөү эшен оештыру турында нигезлөмө

## I БҮЛЕК. ГОМУМИ НИГЕЗЛӨМӨЛӨР

### 1 ӨЛӨШ. ХОКУКЫЙ ЖАЙГА САЛУ ПРЕДМЕТЫ

1. Өлеге Нигезлөмө «Россия Федерациясендө жирле үзидарө оештыруның гомуми принциптары турында» 2003 елның 6 октябрэндөге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирлөү һәм жирлөү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы федераль закон (алга таба – 8-ФЗ номерлы федераль закон) нигезендө эшлөндө., СанПиН 2.1.3684-21, «Шөһөр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, халыкны эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмөгәт биналарын эксплуатациялөүгә, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактик) чаралар оештыру һәм үткөрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр» Россия Федерациясе Баш дөүлөт санитар табибының 2021 елның 28 гыйнварындагы 3 номерлы карары (алга таба – СанПин 2.1.3684-21), Татарстан Республикасы Өлмөт муниципаль районының Түбөн Абдул авыл жирлеге Уставы белән Өлмөт муниципаль районының Түбөн Абдул авыл жирлеге территориясендө, шул исәптән Өлмөт муниципаль районының Түбөн Абдул авыл жирлеге территориясендө жирлөү эшен оештыру белән бәйлә мөнәсәбәтләргә жайга сала:

- 1) зиратларның эшчәнлек тәртибен билгели;
- 2) жирлөү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен билгели.

2. Өлмөт муниципаль районының Түбөн Абдул авыл жирлегендө (алга таба - авыл жирлеге), Түбөн Абдул авылындагы зират жирлөү урыны булып тора. Мәрхүмнең ихтыяры белдерелмәгән очракта, гамәлләрне хәл итүгә хатыннары, якин туганнары (балалары, ата-аналар, уллыкка алынган балалары, туганнары, бертуган апалары, туганнары, оныклары, бабай, әбиләр), башка туганнары яки вафат булган затның законлы вәкиле, ә алар булмаганда мөетне күмүне үз өстенә алган башка затлар (яисә жирлөү эше мөсьәләләргә буенча махсуслаштырылган хезмөт башкара) хокуклы.

Зират жирле үзидарө органы карамагында.

Авыл жирлеге территориясендө зиратларның эшчәнлегә гражданныр тарафыннан мөстәкыйль рөвештә башкарыла.

3. Бу Нигезлөмөдә кулланыла торган төшенчәләр жирлөү һәм жирлөү эше турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән мөгьнөлөрдә кулланыла.

### 2 ӨЛӨШ. ЖИРЛӨҮ ЭШЕН ОЕШТЫРУ НИГЕЗЛӨРЕ

4. Жирлек территориясендө жирлөү эшен оештыру Өлмөт муниципаль районының Түбөн Абдул авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – вөкаләтле орган) тарафыннан башкарыла.

5. Жирлектә жирләү мәрхүмнең мәетен жирләү юлы белән башкарыла.
6. Жирлек территориясендә жирләү урыннары, этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә, үлгән кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) күмү өчен аларда төзелә торган зиратлар булган жир участкалары рәвешендә оештырыла.
7. Жирлек территориясендәге зиратлар ижтимагый булып санала.
8. Жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле орган:
  - 1) 8-ФЗ номерлы федераль закон һәм САНПИН 2.1.3684 21 нигезендә зиратны урнаштыру өчен жир кишәрлеге бирә;
  - 2) мәрхүмне зиратта жирләү өчен жир участогы бирә;
  - 3) күмелгән урыннарны исәпкә алу (теркәү) кенәгәсендә исәпкә алу алып бара;
  - 4) жирләү эшен оештыру мәсьәләләренә кагылышлы агымдагы документларны саклауны тәэмин итә;
  - 5) зиратны тәзекләндерү һәм карап тоту эшләрен оештыра;
  - 6) Россия Федерациясе законнары нигезендә жирләү эшен оештыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;
  - 7) жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге нигезендә, Россия Федерациясе Пенсия фондының, Россия Федерациясе Социаль иминият фондының тиешле бүлекләре, шулай ук Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары белән килешенеп күрсәтелә торган хезмәтләрнең хакын раслый.

## II БҮЛЕК. ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӨНЛЕГЕ ТӨРТИБЕ

### 3 ӨЛЕШ. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР ҺӘМ ЗИРАТЛАРНЫ ТЕРРИТОРИАЛЬ ЗОНАЛАШТЫРУ

9. Зиратлар, санитар һәм экологик таләпләрне үтәп, күрсәтелгән максатларда бирелгән жир кишәрлекләрендә вәкаләтле орган тарафыннан оештырыла.
10. Зират территориясе түбәндәге зоналарны карап тотарга тиеш:
  - 1) административ-хужалык зонасы.  
Административ-хужалык зонасында хужалык ихтыяжлары өчен китерелгән су белән тутырылган су савыты, каберләренә карау өчен инвентарь, жәмәгать бәдрәфе каралган;
  - 2) ритуаль зона.  
Ритуаль зонада матәм һәм матәм йолалары уздыру өчен матәм павильоны урнаштырыла;
  - 3) күмү урыннары.  
Жирләү зонасы зиратның төп функциональ-территориаль зонасы булып тора, ул юл челтәре ватылган рәткә бүленгән территория һәм һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалар.  
Зират территориясе коймаланырга тиеш.

### 4 ӨЛЕШ. ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӨНЛЕГЕН ОЕШТЫРУГА КАРАТА ТАЛӘПЛӘР

11. Зират территориясе жиһазландырылачак:
  - 1) рәсми белдерүләренә, эш режимын, шулай ук башка кирәкле мәгълүматны урнаштыру өчен стенд;
  - 2) 65 СанПиН 2.1.3684 21 пункты нигезендә жиһазланган каты коммуналь калдыкларны жыю өчен контейнер мөйданчыклары.

12. Зират май аеннын алып сентябрь аена кадәр көн саен 9дан 19 сәгатькә кадәр һәм октябрь аеннын апрельгә кадәр 9 дан 17 сәгатькә кадәр ачык.

13. Зиратка килүчеләр жәмөгәть тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

14. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

1) жирләү урыннарын, һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне, кабер һәм мемориаль корылмаларны, зиратларны жимерү, юк итү, территорияне чүпләү;

2) яшел үсентеләрне жимерергә яки юк итәргә;

3) хайваннарны йөртәргә;

4) янгын куркынычсызлыгы таләпләрен бозарга;

5) балчык һәм ком чыгару, агач кисү;

6) әлеге Нигезләмәнең 16, 17 пунктларында күрсәтелгән автотранспорт чараларыннан тыш, автомобильләрдә, мотоциклларда, велосипедларда, мотороллерларда хәрәкәт итәргә;

7) ябылганнан соң зират территориясендә йөрү.

15. Зиратка килүчеләргә каберләрне карау өчен зиратта булган инвентарьдан бушлай файдалану мөмкинлеге бирелә.

16. Гәүдә белән табут ташый торган транспорт чарасы, шулай ук аны озатып йөрүче транспорт зират территориясенә тоткарлыксыз бару хокукына ия.

17. Инвалидлар зират территориясенә шәхси автотранспортта йөрү хокукына ия.

18. Жирләү участогын төзекләндерү өчен материаллар китерүче транспорт чарасын йөртү рөхсәт ителә.

#### 5 ӨЛЕШ. КҮМҮ УРЫННАРЫН УРНАШТЫРУГА КАРАТА ТАЛӘПЛӘР

19. Жирләү урыннары каберлекләр рәвешендә мәетне күмү өчен жир участогы биру юлы белән оештырыла.

Каберне әзерләү һәм жир кишәрлегендә күмү хокукын раслаучы документ-вәкаләтле орган тарафыннан жирләү турында белешмә (нигезләмәнең 1 нче кушымтасы)тора.

20. Жирләү урыннары, законнар нигезендә билгеләнгән каберлекләрне әзерләү кагыйдәләрен һәм исәпкә алып урнаштырыла.

21. Жирләү өчен бирелә торган жир кишәрлегенең мәйданы 3 кв. м. артык түгел.

22. Жирләү турында мәрхүмнең ихтыярын үтәү «Жирләү һәм жирләү эше турында» 8-ФЗ номерлы Федераль законның 5, 6, 7 маддәләрен исәпкә алып башкарыла.

23. Кабернең тирәнлеге 2 метрдан да ким булмаска тиеш.

24. Зират территориясендәге каберлекләрне исәпкә алу (теркәү) каберлекләрне исәпкә алу кенәгәсендә вәкаләтле орган тарафыннан башкарыла. (Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы).

25. Каберлекләрне исәпкә алу (теркәү) китабы ел саен төзелә һәм вәкаләтле орган тарафыннан жирләүгә теркәү номерларын өзлексез бирү ысулы белән үткәрелә.

#### III БҮЛЕК. ЖИРЛӘҮ УРЫННАРЫН КАРАП ТОТУ КАГЫЙДӨЛӨРЕ 6 ӨЛЕШ . ЗИРАТЛАРНЫ КАРАП ТОТУГА КАРАТА ТАЛӘПЛӘР

26. Зиратлар, Нигезләмәнең II бүлегендә каралган таләпләрне исәпкә алып, санитар һәм экологик таләпләргә туры килә торган хәлдә булырга тиеш.

27. Зиратны карап тоту вәкаләтле орган тарафыннан «Дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелә торган контракт нигезендә гамәлгә ашырыла.

**7 ӨЛЕШ. КҮМҮ УРЫННАРНЫ, ҺӘЙКӘЛЛӨРНЕ, ИСТӘЛЕКЛЕ  
БИЛГЕЛӨРНЕ, КАБЕР ҺӘМ МЕМОРИАЛЬ КОРЫЛМАЛАРНЫ КАРАП ТОТУГА  
КАРАТА ТАЛӘПЛӨР**

28. Жирләү участогын рәсмиләштерү жирләү кварталын һәм бөтен зиратны рәсмиләштерүнең бердәм системасына туры килергә тиеш.

29. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалар билгеләнгән жир участогы чикләрендә билгеләнә. Бирелгән жир участогыннан читтә урнаштырылган һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалар сүтелергә тиеш. Мактаулы һәм хәрбиләр күмелгән урыннарда һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалар биеклегә 1,5 метрдан артмаска тиеш.

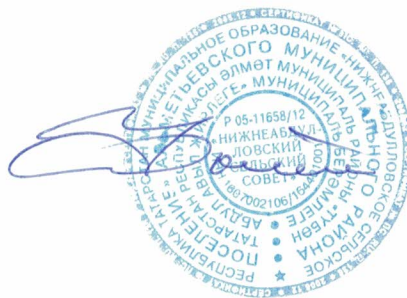
30. Гражданныр билгеләнгән һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалар аларның милке булып тора.

31. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалардагы язулар, чыннан да, үлгән кешеләр турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

32. Каберлекләренә, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмаларны карау, чүп-чарны махсус билгеләнгән урынга (контейнер) чыгару һәм жыю өчен жирләү урыныннан җаваплы зат тарафыннан яисә килешү төзегәндә, зират территориясендә мондый хезмәтләр күрсәтүче хужалык итүче субъект көче белән башкарыла.

33. Күмү, яшәү урыны өчен белешмәләр өчен җавапы зат булмаса, каберлекләренә, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр, кабер һәм мемориаль корылмалар өчен җаваплы зат булмаса, чүп-чарны күмү урыннарыннан махсус билгеләнгән урынга (контейнерга) чыгаруны вәкаләтле орган тәэмин итә.

Түбән Абдул  
авыл жирлегә башлыгы



Р.Р.Юнысов

Әлмәт муниципаль районы  
Түбән Абдул авыл җирлеге Советының  
2022 елның 19 маендагы 46 номерлы  
карарына  
2 нче кушымта

### КҮМҮ ТУРЫНДА БЕЛЕШМӘ

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ ел.

№ \_\_\_\_\_

Бирелде \_\_\_\_\_  
(җирләү өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы - булган очракта); юридик затның тулы исеме (юридик зат өчен).

Җирләү өчен (күмү) \_\_\_\_\_  
(вафат булган кешенең фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы-булган очракта)

Җирләү датасы \_\_\_\_\_

Җирләү урыны \_\_\_\_\_  
(зират исеме, адресы),

Алдым: \_\_\_\_\_  
(фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), таныклык алган затның имзасы)

Түбән Абдул  
авыл җирлеге башлыгы  
МП

-----  
*Корешок*

Җирләү турында таныклык « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ ел № \_\_\_\_\_ алдым

\_\_\_\_\_  
(күмеү өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы-булган очракта)  
(юридик затның тулы исеме)

\_\_\_\_\_  
(җирләү өчен җаваплы затның яшәү урыны (юридик затның урнашу урыны)

\_\_\_\_\_  
(җирләү өчен җаваплы зат (юридик зат) контакт телефоны  
Җирләү өчен җаваплы зат вазыйфалары миңа аңлатылды һәм  
аңлашылды \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(күмү өчен җаваплы зат имзасы (мөрәҗәгать итүче вәкиле)

Корешок Түбән Абдул авыл җирлеге башкарма комитетында күмелгән урыннарны исәпкә алу (теркәү) китабы составында саклана.

